

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. - (विशारद) योग

परीक्षा : मे - २०२२

प्रथम वर्ष

सत्र - १

विषय:- योगतत्त्वज्ञान(भाग-१) (YC - 101)

दिनांक : २८/०५/२०२२

गुण : ६०

वेळ : दु. २.०० ते. दु. ४.३०

- सूचना :**
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 २. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
 ३. उत्तरपत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नक्रमांक लिहिणे आवश्यक आहे.

- प्र.१. पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार) (४०)**
- १) योगाचे स्वरूप स्पष्ट करा. योगाचे विविध उपयोग सांगा.
 - २) सांख्य आणि योग यांतील साम्य आणि भेदाची चर्चा करा.
 - ३) 'मोक्ष' संकल्पनेच्या व्याख्या सांगून मोक्षाचा सिद्धांत सविस्तर स्पष्ट करा.
 - ४) 'तत्त्वज्ञान' शब्दाचा अर्थ व व्याख्या लिहा. तत्त्वज्ञान शिकण्याचे फायदे कोणते ? ते सांगा.
 - ५) कर्मसिद्धांत व पुनर्जन्म सिद्धांतातील संबंध स्पष्ट करा.
 - ६) भारतीय तत्त्वज्ञानाचे स्वरूप उलगडून सांगा.
- प्र.२. पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)**
- १) तत्त्वज्ञानात कोणत्या प्रश्नांची चर्चा केली जाते ?
 - २) योग बदनाम होण्याची कारणे कोणती ?
 - ३) योग म्हणजे काय ? योग शब्दाचा अर्थ स्पष्ट करा.
 - ४) भारतीय दर्शने किती आहेत ? त्यांची विभागणी कशी केली जाते ?
- प्र.३. टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)**
- १) प्रमाण - प्रमेय
 - २) योगाचे विविध प्रकार
 - ३) तत्त्वज्ञान व योग यांतील संबंध
 - ४) योगसूत्राच्या चार प्रमुख भागांची नावे

Translation in English
Sub: Yoga Philosophy (Part-I) (YC-101)

Instructions:

- 1) All Questions are Compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) In the case of any doubt the Marathi version shall be held to be authentic and final.
 - 4) While writing answers the respective question numbers must be mentioned in the Answer Book.
-

Q.1. Answer the following questions in detail. (Any Four) (40)

- 1) Explain the nature of Yoga. State the usages of yoga.
- 2) Discuss the similarities & differences between Samkhya & Yoga Philosophy.
- 3) By stating definitions of the notion 'Moksha' (liberation) elaborately explain the theory of Moksha.
- 4) Write the meaning and definition of the word philosophy. State the benefits of studying philosophy.
- 5) Explicate the relation between theory of Karma (Action) & theory of rebirth.
- 6) State the nature of Indian Philosophy.

Q.2. Answer the following questions in short. (Any Two) (10)

- 1) What are the questions discussed in philosophy?
- 2) What are the reasons behind defaming of Yoga.
- 3) What is Yoga ? Explain the meaning of the word Yoga.
- 4) How many schools of Indian philosophy are there ? Classify them.

Q.3. Write short notes. (Any Two) (10)

- 1) Pramana and Prameya
 - 2) Different types of Yoga
 - 3) Relation between Philosophy & Yoga
 - 4) Names of four main parts of Yogasutra
-